2026/1551

10.7.2026.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2026/1551

od 9. srpnja 2026.

o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2024/1789 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu produljenja privremenog isključenja ponuda za opskrbu vodikom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa iz prikupljanja putem mehanizma za potporu razvoju tržišta vodika

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1789 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o unutarnjem tržištu plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, o izmjeni uredbi (EU) br. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 i (EU) 2022/869 i Odluke (EU) 2017/684 te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 715/2009 ([1]), a posebno njezin članak 54. stavke 1. i 2.,

budući da:

(1) Komisija je uspostavila mehanizam za vodik („mehanizam”) radi potpore razvoju tržišta vodika iz članka 52. Uredbe (EU) 2024/1789 koji se treba provoditi u okviru aktivnosti europske banke za vodik ([2]). Mehanizam je pokrenut u srpnju 2025. Cilj je tog mehanizma povećati transparentnost potražnje, ponude, tokova i cijena vodika. Mehanizam ima koordinacijsku ulogu koja se sastoji od povezivanja, obrade i omogućavanja pristupa informacijama o potražnji i ponudi vodika iz obnovljivih izvora i niskougljičnog vodika i derivata vodika koje dostavljaju: otkupljivači s poslovnim nastanom u Uniji, ugovorne stranke Energetske zajednice te domaći i međunarodni dobavljači. Uvođenje i funkcioniranje mehanizma treba biti u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju, a posebno člancima 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

(2) Opskrba vodikom znači prodaja, uključujući daljnju prodaju, vodika, među ostalim u obliku tekućih organskih nosača vodika ili tekućeg vodika i derivata vodika, uključujući amonijak ili metanol, kupcima ([3]).

(3) Rusija i Bjelarus proizvode znatne količine vodika i derivata vodika (kao što je amonijak) čija se proizvodnja temelji na fosilnim gorivima. Postoji i znatan potencijal za opskrbu i prodaju vodika iz obnovljivih izvora i niskougljičnog vodika i derivata vodika koji potječu iz Rusije i Bjelarusa. Nije isključeno da bi se neke od tih količina vodika i derivata vodika mogle izvoziti, pa i u Uniju.

(4) Iskustvo s opskrbom energijom iz Rusije i Bjelarusa pokazalo je da je Rusija iskorištavala ovisnost Unije o izvozu ruske energije u Uniju kao sredstvo manipulacije i prisile. Rusija je sustavno zloupotrebljavala ovisnosti na štetu gospodarstva i gospodarske sigurnosti Unije te je svoje odnose u području opskrbe energijom s partnerima iz Unije iskoristila za manipuliranje tržištima i slabljenje sigurnosti opskrbe Unije.

(5) Postoji rizik da bi Rusija i Bjelarus mogli pokušati uspostaviti slične poslovne odnose i ovisnosti za izvoz vodika iz obnovljivih izvora i niskougljičnog vodika i derivata vodika u Uniju, što bi im poslužilo za manipuliranje tržištima.

([1]) SL L, 2024/1789, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj.

([2]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o europskoj banci za vodik, COM(2023) 156 final, 16.3.2023.

([3]) Članak 2. točka 28. Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, izmjeni Direktive (EU) 2023/1791 i stavljanju izvan snage Direktive 2009/73/EZ (SL L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

(6) Dopuštanje Rusiji ili Bjelarusu da putem mehanizma podnose ponude za opskrbu moglo bi im omogućiti da steknu znatno uporište na tržištu Unije, što bi im pojednostavnilo pokušaje manipuliranja tržištem vodika u nastajanju.

(7) Budući da vodik često troše veliki industrijski kupci i da je tržište vodika znatno manje likvidno od tržišta prirodnog plina, uspostavljanje novih ovisnosti o opskrbi iz Rusije ili Bjelarusa moglo bi tim zemljama omogućiti da nastave sa svojom strategijom ugrožavanja sigurnosti opskrbe Unije tako što će manipulirati tržištima, prekidati opskrbu ili upotrebljavati druge oblike instrumentalizacije opskrbe energijom.

(8) Iako su ti rizici prisutni čak i za manje udjele u ukupnim količinama, prikupljanje ruskih i bjeloruskih ponuda za opskrbu vodikom putem mehanizma za potporu razvoju tržišta vodika moglo bi znatno povećati ulogu i prepoznatljivost Rusije i Bjelarusa na tržištu vodika u Uniji. To bi bilo u suprotnosti s nastojanjima Unije da postupno ukine svoju ovisnost o uvozu energije iz Rusije ([4]) i izbjegne nove ovisnosti o opskrbi energijom iz tih zemalja ([5]).

(9) Komisija je 22. srpnja 2025. donijela Provedbenu odluku (EU) 2025/1486 ([6]) kojom se na razdoblje od jedne godine isključuje prikupljanje ponuda za opskrbu vodikom iz Rusije ili Bjelarusa putem mehanizma.

(10) S obzirom na geopolitičku situaciju i na stalne rizike opskrbe energijom iz Rusije i Bjelarusa, potrebno je produljiti privremeno isključenje ponuda za opskrbu vodikom iz Ruske Federacije ili Bjelarusa iz prikupljanja putem mehanizma kako bi se zaštitili glavni sigurnosni interesi Unije i sigurnost opskrbe.

(11) Produljenjem privremenog isključenja ne bi se neopravdano narušilo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta vodika niti bi se ugrozila sigurnost opskrbe Unije ili bilo koje države članice, prvenstveno zato što se tržište vodika u Uniji još uvijek formira, a udio opskrbe iz Rusije i Bjelarusa je neznatan. Produljenje privremenog isključenja je i u skladu s načelom energetske solidarnosti ([7]) jer se donosi u interesu Unije s obzirom na mehanizam, bez nepotrebnog utjecaja na prava država članica ili njihovih gospodarskih subjekata da s trećim zemljama trguju vodikom, uključujući vodik iz obnovljivih izvora i niskougljični vodik, i njegovim derivatima izvan dobrovoljnog mehanizma. Ova Odluka uz to se donosi u skladu s pravima i obvezama Unije ili država članica u odnosu na treće zemlje.

(12) U skladu s člankom 54. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1789 Komisija je propisno obavijestila Europski parlament i Vijeće o svojoj procjeni te može predložiti produljenje ove Odluke, ako je to opravdano, među ostalim radi usklađivanja mjere s drugim politikama Unije, kao što su plan REPowerEU ([8]), kojim se želi dodatno povećati neovisnost Unije o ruskoj energiji mjerama za potporu postupnom ukidanju uvoza plina, nuklearne energije i nafte kako bi se smanjio rizik od instrumentalizacije opskrbe energijom, i Uredba (EU) 2026/261 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]),

([4]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija, Plan REPowerEU, COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

([5]) Uvodna izjava 71. Uredbe (EU) 2024/1789.

([6]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2025/1486 od 22. srpnja 2025. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2024/1789 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu privremenog isključenja zaliha vodika koje potječu iz Ruske Federacije ili Bjelarusa iz prikupljanja putem mehanizma za potporu razvoju tržišta vodika (SL L, 2025/1486, 23.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1486/oj).

([7]) Vidjeti presudu Suda od 15. srpnja 2021., Njemačka/Poljska, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598, točka 71.

([8]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Plan za okončanje ovisnosti o uvozu ruske energije, COM(2025) 440 final/2, 12.5.2025.

([9]) Uredba (EU) 2026/261 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. siječnja 2026. o postupnom ukidanju uvoza ruskog prirodnog plina i pripremi postupnog ukidanja uvoza ruske nafte, poboljšanju praćenja potencijalne energetske ovisnosti i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938 (SL L, 2026/261, 2.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/261/oj).

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ponude za opskrbu vodikom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa isključuju se iz prikupljanja putem mehanizma za vodik radi potpore tržištu vodika do 30. srpnja 2027.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. srpnja 2026.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN